

oorlog Plan van Internationaal Energieagentschap om oliecrisis het hoofd te bieden

'Autoloze zondag in de stad'

Keert de autoloze zondag terug in Nederland? Als het aan het Internationaal Energieagentschap (IEA) ligt wel. Het is een van de tien voorstellen die het agentschap heeft gedaan om de (dreigende) energiecrisis het hoofd te bieden.

Spelen op de snelweg tijdens de autoloze zondag in 1973.

FOTO BENELUX PRESS

Ivo Laan
i.laan@mediahuis.nl

Amsterdam ■ Tien zondagen lang had Nederland al eens een autoloze zondag, van 4 november 1973 tot en met 6 januari 1974. Nederland was doelwit van een boycot van Arabische landen omdat het de kant had gekozen van Israël in de Jom Kippoeroorlog. Het plan dat nu is gelanceerd door het Internationaal Energieagentschap, gaat iets minder ver. Het agentschap oppert nu een autoloze zondag in grote steden om de vraag naar Russische olie in te perken en zo prijsstijgingen te dempen. Plus nog eens negen andere plannen, zoals verlaging van de maximumsnelheid, thuiswerken, goedkoper openbaar vervoer en carpoolen. Als alle aangesloten steden dat invoeren, dan zou na vier maanden de vraag naar olie met 2,7 miljoen vaten dalen, dat staat ongeveer gelijk aan het dagelijkse verbruik van alle auto's in China.

Volgens Bert van Wee, hoogleraar transportbeleid aan de TU Delft, zou een autoloze zondag in grote steden effect hebben. „Zeker als het wat langer duurt. Een paar zondagen zetten geen zoden aan de dijk, maar over een langere periode wel.” Hij snapt dat de IEA pleit voor de grote steden en niet overal in het land. „Daar zijn de effecten het grootst en zijn er goede vervoersalternatieven. Neem steden als Parijs of Londen, dat merk je wel.” Niet alleen om Rusland de pas af te snijden, maar het belang zou groter kunnen zijn met het oog op de klimaatdoelstellingen, vindt Van Wee, net als de IEA. „Er zijn steden in Latijns-Amerika waar ze het hebben ingevoerd zonder dat er een aanleiding voor was, puur omdat het fijn is om in schone lucht te recreëren. Bovendien is het nu een goed mo-

ment om dit te doen. Zei Churchill niet: never waste a good crisis?” Dat denkt ook Wim de Vries, hoogleraar milieusysteemanalyse aan de Wageningen University. „Het kan de plannen versnellen die toch al nodig zijn om de klimaatverandering tegen te gaan. En het maakt Europa geopolitiek minder afhankelijk van onder andere Rusland.”

Toch zal er vast weerstand ontstaan, verwacht Van Wee. „Toevallig ben ik net bezig met een groot onderzoek naar de invoering van pijnlijke maatregelen zoals rekening rijden. Daaruit blijkt de weerstand vooraf veel groter dan na de invoering.”

Poetin

Hoe zou een autoloze zondag vallen bij autobezitters? Van Wee denkt dat de invoering valt of staat bij goede communicatie. „De aanleiding moet echt duidelijk zijn. Het scheelt dat er in dit conflict een heldere bad guy is.” Van Wee wijst op de campag-

„**Vooral verlaging maximumsnelheid scheelt enorm in het verbruik van brandstof**”

ne in de Tweede Wereldoorlog 'When you ride ALONE you ride with Hitler!' Die campagne uit 1943 was ook bedoeld om brandstof te besparen in oorlogstijd. Carpoolen is ook een van de tien ideeën die zijn gelanceerd door de IEA. Toch heeft dat nauwelijks zin, zo blijkt uit onderzoek, weet Van Wee. „Dat is niet zo populair, er zitten te veel praktische haken en ogen aan en het scheelt niet zo heel veel brandstof.”

De beste maatregel om snel minder olie te verbruiken is de verlaging van de maximumsnelheid, denkt Van Wee, zoals de IEA trouwens ook voorstelt. „Dat scheelt enorm in het brandstofverbruik. Zeker als je de maximumsnelheid ook verlaagt binnen de bebouwde kom naar dertig kilometer per uur.” De IEA heeft het over een verlaging van tien kilometer per uur van wat nu mag. Dat varieert nogal: de maximumsnelheid varieert nu van 100 tot 140 kilometer per uur in westerse landen.”

De IEA adviseert ook om lopen en

fietsen te stimuleren. Van Wee: „In Nederland zal dat effect misschien wat minder groot zijn, omdat onze fietsinfrastructuur al relatief goed is, maar in andere landen kan dat zeker helpen.”

Elektrische auto's

Is een autoloze zondag meteen in te voeren als dat nodig is? Ja. Sinds 2001 bestaat de regeling autoloze zondag bij een oliecrisis. Die regeling treedt bij (dreigende) oliecrisis in werking bij besluit van het ministerie van Economische Zaken, ook al omdat Nederland is aangesloten bij de IEA dat het voorraadbepaling van olie regelt.

Vallen elektrische auto's ook onder de autoloze zondag? Ja, volgens de regeling wel. Elektrische auto's uitzonderen zou voor problemen zorgen, denkt Van Wee. „Dat is bijna niet te handhaven. Aan veel auto's zie je van de buitenkant bijna niet of ze elektrisch zijn. En het zou niet goed zijn voor het draagvlak.”

Besluit datacenter dag voor verkiezingen

Edwin Timmer en Mike Muller

Zeewolde ■ Het oude college van b en w in Zeewolde heeft het besluit om het datacenter van Facebook naar Zeewolde te halen nog op 15 maart - een dag voor de verkiezingsuitslag - genomen.

Terwijl kiezers en Zeewolde al hun stemmen inleverden voor de grote verkiezingswinst van datacentertegenstander Leefbaar Zeewolde, kondigde het college aan dat het gewij-

zigde bestemmingsplan vanaf 23 maart ter inzage zal worden gelegd.

Tegenstanders van het datacenter in de Flevolandse gemeente noemen de late actie een 'klap in het gezicht'. „Dit voelt niet goed. Ik vind het ongepast”, zegt CU-raadslid Erik van de Beld uit Zeewolde. Zijn partijgenoot Pieter Grinwis in de Tweede Kamer noemt het 'ongehoord' en heeft Kamervragen gesteld. „Daarmee leggen we ook de vinger bij het ongehoorde feit dat op de verkiezingsdag 16 maart het onder vuur

liggende bestemmingsplan is gepubliceerd door het oude college, dat die dag nota bene enorm door de kiezer werd afgestraft voor juist dit onverantwoorde plan.”

Grinwis gaat zich komende tijd inzetten om de megadatacenterplannen in Zeewolde, maar ook in andere gebieden (zoals Hollands Kroon) van tafel te krijgen. „De uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen in Zeewolde, met de tegenstanders van het gigadatacenter van Mark Zuckerberg - Leefbaar Zeewol-

de en CU - als grote winnaars, bieden nieuw perspectief om die vermaledijde stroomslurper van tafel te krijgen. Hugo de Jonge toonde zich afgelopen vrijdag duidelijker dan

Tegenstanders noemen dit een 'klap in het gezicht'

oet tegenstander van deze ruimten stroomvretende datadoos. Dan is nu het moment om spijkers met koppen te slaan en deze selfiefabriek van tafel te krijgen.” Ook in Hollands Kroon wonnen de uitgesproken tegenstanders van de datacenters - Onafhankelijk Hollands Kroon - de verkiezingen.

Dinsdag wordt ook een motie in de Eerste Kamer in stemming gebracht waarin tal van partijen dremfels willen opwerpen voor de datacenterplannen.